

A photograph of a scout camp scene. In the center, a boy in a dark blue long-sleeved shirt and jeans is kneeling on the grass, using a red-handled bow saw to cut a log. To his left, a younger boy in a blue jacket and jeans is sitting on the grass, looking towards the camera. To the right, the back of an older man's head and shoulders is visible. The background shows a grassy field with trees and a red and white striped barrier. The image is overlaid with large, stylized graphic shapes in green, red, and blue.

Forløbsmærker

DET DANSKE
SPEJDERKORPS

Indhold

Udgivet af Det Danske Spejderkorps 2010. Arsenalvej 10 1436 København K 32640050 dds.dk dds@dds.dk	Forløbsmærker	3
	Håndværk	4
	Klar dig selv	8
	Klima	12
	Kommunikation	16
Tekster og idéer af H.C. Andersen Finn hove Ivar Thyssen Pia Lohse Mortensen Stig Lohse Mortensen Heidi Larsen H.C. Gravesen Rune Bøgeskov Tørnkvist Nielsen Henriette Kia Syrak Lund Anni Røgild Caroline Sode Thyssen Johan Sode Thyssen Anders Bolø Nielsen Lykke Merete Højsting Annette Lemann Esben Boye-Jacobsen Jakob M. Petersen Marie Vibeke Nevin Wille Christian Lyngby Göllnitz Vasant Kotak Bie Andersen Tina Andersen	Kultur og samfund	20
	Leg og drama	24
	Natur	28
	Orientering	32
	Pioner	36
	Sø og strand	40
	Udeliv	44
	Kilometermærker	48
	Søspejdermærker	49
	Færdighedsmærker	50
	På uniformen	51
Redigering Tina Andersen Vasant Kotak		
Foto Det Danske Spejderkops arkiv Henning Holm Madsen Vasant Kotak Anders Bystrup Andreas Tolstrup Laursen Henrik Weigelt		

Tryk

Silkeborg Bogtryk

Oplag

2500 eksemplarer

Forløbsmærkerne skal opmuntre spejderne i alle aldre til at engagere og involvere sig i et eller flere af de forskellige emner. De er designet til, at spejderne naturligt udvikler en sund interesse inden for de bearbejdede emner. Forberedelserne til forløbsmærkerne er altafgørende, og det er vigtigt at I som ledere støtter og vejleder jeres spejdere i valget af forløb og aktiviteter, da I kender jeres spejdere bedst og ud fra det nøjagtigt kan vurdere, hvilke mærker og aktiviteter der netop egner sig bedst til dem. Det vil være en god idé, at gruppens ledere sammen bliver enige om, hvordan I vil arbejde med mærkerne, så spejderne oplever en sammenhæng i spejderarbejdet gennem deres spejderliv.

Hvert forløb er inddelt i tre niveauer:

Aldersgruppe: 6-9 år

Basismærket er for den nye spejder med lidt eller ingen spejdererfaring. Mærket giver den basisviden, der er nødvendig, for at kunne udføre simple og nemme opgaver med støtte fra lederen.

Aldersgruppe: 8-13 år

Udvidetmærket er for spejderen, som har en basisviden inden for emnet og gerne vil lære mere. I udvidetmærket lærer spejderen at klare opgaver forholdsvis selvstændigt med kun lidt hjælp fra lederen.

Aldersgruppe: 13 år og ældre

Ekspertmærket lærer spejderen at arbejde helt selvstændigt med de opgaver som bliver stillet af lederen. Efter at have taget ekspertmærket, bør der ikke være noget spejderen er i tvivl om inden for det pågældende emne.

For at tage udvidetmærket og ekspertmærket er det en forudsætning at man har en vis basisviden. Man behøver ikke at have taget det foregående mærke, men spejderen er nødt til at være indforstået i den grundlæggende viden inden for emnet.

Alle de forslag til aktiviteter der er under hvert mærke ligger inde i aktivitetsdatabasen på dds.dk/aktivitet. Gå ind under det enkelte mærke på dds.dk her finder du links til alle de til aktiviteter, der er foreslået.

Varigheden af mærkerne varierer i de forskellige forløb. Nogle mærker kan forløbe over et år, mens andre blot behøver forløbe over 3-4 møder. Der er dog et krav om at et forløb som minimum skal vare over 3 møder. Derudover er det op til dig som leder, hvor meget arbejde du synes der skal lægges i at tage mærket.

God fornøjelse!

Håndværk

Om Håndværk

For til fulde at forstå og værdsætte forskellige håndværk, er det nødvendigt selv at stifte bekendtskab med en række forskellige materialer og teknikker. Under arbejdet med håndværksmærkerne får spejderne oplevelsen af at skabe produkter, der både er varige og brugbare, og opdager værdien i at bruge tid og være omhyggelig i arbejdsprocessen.

Læringsmål

Spejdere, der har fået Basismærket:

- Har arbejdet med 2 forskellige typer materialer.
- Har kendskab til grundfarver og fremstilling af blandingsfarver.
- Har arbejdet kreativt.
- Har skabt genstande med hænder og basale værktøjer.

Aktivitetsforslag

Aktivitetsbeskrivelserne ligger på dds.dk/aktiviteter

- Stofpung (prange)
- Bestikpose
- Kokosnød kop
- Rispirslamper
- Støb selv lys
- Batik
- Træperler på bål
- Pileblyant
- Måttevævning
- Tinstøbning
- Fuglekasse
- Marmorering

Læringsmål

Spejdere, der har fået udvidetmærket:

- Har et kendskab til mindst 2 nye materialer.
- Har udtænkt og fremstillet et kreativt og praktisk produkt.
- Har kendskab til brug og vedligeholdelse af forskellige værktøjer til mindre projekter.

Aktivitetsforslag

Aktivitetsbeskrivelserne ligger på dds.dk/aktiviteter

- Lær dit værktøj (høvl, stemmejern, skydelære, fil, pensler)
- Besøg hos fagspecialist (snedker, glarmester, glaspuster...)
- Bålkappe
- Støvleknægt
- Pung af fiskeskind
- Spiseredskaber – træ+ben
- Hængekøje
- Horn og ben
- Nålefiltning
- Kulsøskammel
- Fuglekasser

Læringsmål

Spejdere, der har fået ekspertmærket:

- Er i stand til at planlægge, designe, beregne materialeforbrug, indkøbe og fremstille et større håndværksmæssigt produkt selvstændigt.
- Kan arbejde med større projekter der kræver en kombination af hårde og bløde materialer.
- Har taget aktiv stilling til valg af materialer og deres anvendelse.

Aktivitetsforslag

Aktivitetsbeskrivelserne ligger på dds.dk/aktiviteter

- Fremstilling af svedehytte
- Kulsø bænk
- Svedehytte
- Byg en ovn af metal
- Dolk+ skede
- Mokkasiner
- Trækop
- Filtning af hat
- Sivsko
- Fremstilling af metalsmykker
- Fremstilling af kamera og film
- Fremstilling og udsmykning af læderpung

Klar dig selv

Om Klar dig selv

For at klare sig selv i dagligdagen eller på en spejdetur er man nødt til at lære forskellige praktiske færdigheder. Med "Klar dig selv"-forløbet gennemfører spejderen forskellige opgaver, der giver selvstændighed i dagligdagen og på lejr. Efter forløbet vil spejderne blandt andet være i stand til at løse praktiske ting i forbindelse med weekendture og lejre, såvel som det forbereder spejderne på den dag, hvor de står på egne ben.

Læringsmål

Spejdere, der har fået basismærket:

- Kan elementær førstehjælp.
- Kan pakke rygsækken til en weekendtur.
- Kan skrive indkøbsseddel, købe ind og administrere pengene i denne forbindelse for at kunne smøre madpakke og ordne køkkenet bagefter.
- Kan hjælpe til med at rydde op, holde orden og passe på sine ting.
- Kan bruge nogle af sine personlige mål til daglig brug.
- Kan hjælpe med at pakke fællesgrej til weekendtur.
- Kan modtage og videregive en besked.
- Har en god personlig hygiejne.

Aktivitetsforslag

Aktivitetsbeskrivelserne ligger på dds.dk/aktiviteter

- Opvaskestafet
- Elementær førstehjælp
- Rygsækstafet
- Pakke rygsæk
- Vi smører madpakke og ordner køkkenet bagefter
- Personlige mål
- Min lille verden
- Gør klar til planlagt weekendtur

Læringsmål

Spejdere, der har fået udvidetmærket

- Kan ordne mindre reparationer.
- Kan pakke rygsækken til en længere tur.
- Kan klare køkkentjansen inklusiv købe ind, lave varm mad, opvask, køkkenskabet og patruljekassen.
- Kan kildesortere affald.
- Kan ordne patruljens grej til turen.
- Kan rejse med offentlige transportmidler inkl. brug af bus- og togkort.
- Kan bruge flere af sine personlige mål i praksis.

Forudsætninger

Forudgående god forståelse for emnerne, som blev behandlet under basis. Alternativt, bør basismærkets emner indarbejdes i forløbet.

Aktivitetsforslag

Aktivitetsbeskrivelserne ligger på dds.dk/aktiviteter

- Rygsækstafet
- Opvaskestafet
- Pakke rygsæk
- Besøg på genbrugsstation eller affaldsforbrændingsanlæg
- Sy knapper i, og reparere mindre huller i tøjet og sy buksernes skridtsøm sammen
- Lappe cykel og kontrollere at den er lovlig.
- Ordne køkkenet inkl. køkkenskabene
- Planlæg en tur af længere varighed og pak grejet
- Min store verden

Klar dig selv Ekspert

Læringsmål

Spejdere, der har fået ekspertmærket

- Kan planlægge, gennemføre (inkl. oprydning) og evaluere en patruljetur inkl. mad og hygiejne (sundhed på en telttur).
- Kan indrette et lokale, for eksempel patruljelokalet eller et værelse hjemme.
- Har kendskab til forløbsmetoden.
- Kan selvstændigt gennemføre en kollektiv uge sammen med de andre tropsspejdere.
- Kan planlægge en møderække for troppen/patruljen.
- Kan fastlægge større afstande etc. i naturen vha. forskellige målemetoder.

Aktivitetsforslag

Aktivitetsbeskrivelserne ligger på dds.dk/aktiviteter

- Kollektivuge
- Patruljetur
- Lav en måneds mødeplan
- Kollegieværelset
- Hvor lille er min verden

Forudsætninger

Forudgående god forståelse for emnerne, som blev behandlet under udvidet. Alternativt, bør emnerne under udvidet indarbejdes i forløbet.

Om Klima

For at man kan føle et ansvar og passe på klimaet og være bevidst om de ting, der påvirker og forandrer klimaet, skal man kende til klimaet og dermed også naturen og verden omkring os. Forløbet omkring klima giver spejderne et indblik i og viden om klima, og hvordan vi kan leve på en måde, så spejdernes adfærd ændrer sig til at påvirke klimaet mindst muligt

Læringsmål

Spejdere, der har fået Klimamærket Basis

- Har arbejdet med hvad klima er.
- Har arbejdet med, hvordan man sparer på naturens ressourcer.
- Kender til god affaldshåndtering.

Aktivitetsforslag

Aktivitetsbeskrivelserne ligger på dds.dk/aktiviteter

- Vær klimadetektiv og find måder at spare energi på i spejderhytten
- Plant et træ
- Book en ildflue
- Hvor lang tid tager det for naturen at nedbryde affald
- Sticky leaves
- Lav selv drivhuseffekt

Læringsmål

Spejdere, der har fået Klimamærket Udvidet

- Ved hvordan man reducerer ressourceforbruget.
- Kender til hvad CO₂ og drivhuseffekt er.
- Har en grundlæggende forståelse for alternative energikilder.
- Har arbejdet med en længerevarende klimaaktivitet.

Aktivitetsforslag

Aktivitetsbeskrivelserne ligger på dds.dk/aktiviteter

- Byg et drivhus
- Løs en klimagåde
- Byg en vindmølle
- Giv jeres hytte et klimatjek
- Smag på CO₂
- Hvor meget CO₂ er der i et stykke træ

Klima Ekspert

Læringsmål

Spejdere, der har fået Klimamærket Ekspert

- Har forståelse for og kan forklare, hvad klima er.
- Har lavet klimaforbedrende tiltag.
- Har arbejdet med en længerevarende klimaaktivitet.

Aktivitetsforslag

Aktivitetsbeskrivelserne ligger på dds.dk/aktiviteter

- Giv spejderhytten et klimatjek
- Byg en ressourcebesparende konstruktion til jeres næste lejr - fx en solfanger til opvarmning af vand
- Diskuter klimadilemmaer
- Konsekvenser ved klimaforandringer
- Spil klimatopmødet
- Byg en lommelygte på solceller
- Diskuter hvilke andre faktorer der påvirker klimaet

Om Kommunikation

Kommunikation er en grundsten i vores hverdag. At kommunikere er alt lige fra at sende et postkort fra spejderlejren hjem til mor, til at holde et foredrag for patruljen. Kommunikation kan være andet end talen, det kan også være kropssprog, tegnsprog og hemmelige koder. Derudover giver arbejdet med kommunikationsmærket kendskab og redskaber til konflikthåndtering, motivering og evaluering.

Læringsmål

Spejdere, der har fået basismærket:

- Har arbejdet med hvad grundlæggende kommunikation er (modtager/afsender) og herunder regler for almindelig god kommunikation.
- Har arbejdet med hvad godt kammeratskab er (spejderloven).
- Har evalueret møder og aktiviteter ved brug af fx Bedstemors lov.

Aktivitetsforslag

Aktivitetsbeskrivelserne ligger på dds.dk/aktiviteter

- Gæt og Grimasser
- Lav egen kode og få en anden til at løse den
- Send et gækkebrev
- Lav en tegneserie
- Hviskeleg
- Kluddermor
- Handicapfrugtsalat

Læringsmål

Spejdere, der har fået udvidetmærket

- Har forståelse for hvad kommunikation er.
- Har arbejdet med hvordan man lytter og forstår kommunikation.
- Har arbejdet med ironi og sarkasme.
- Har kendskab til forskellige koder.
- Har skrevet en artikel til et spejdermedie om en spændende oplevelse.

Aktivetsforslag

Aktivetsbeskrivelserne ligger på dds.dk/aktiviteter

- Ansigtsudtryk med et stykke hvidt A4 ark for næse og mund
- Postcard exchange –evt. worldwide
- En spejder 'blind' fodrer en anden spejder med fx yoghurt
- Walkie-talkie løb med bind for øjnene
- GPS løb med sms-info
- Aktiv lytning aktivitet
- Skærmleg med fx legoklodser

Læringsmål

Spejdere, der har ekspertmærket

- Kan forklare hvad kommunikation er – herunder hvad anerkendende kommunikation er.
- Har skrevet en pressemeddelelse til lokale medier.
- Kender til konflikthåndtering og kan bruge det i praksis.
- Kan motivere sin patrulje/klan.

Aktivitetsforslag

Aktivitetsbeskrivelserne ligger på dds.dk/aktiviteter

- Skærmleg: Byg en figur af legoklodser med arkitekter og entreprenør
- Lav et teaterstykke der omhandler konflikter
- Lav et rollespil hvor girafsprag og ulvesprog tydeligt indgår – Se i Lederhåndbogen
- Undersøg hvad tegnsprog er, - og brug det!
- Deltag i Postcard Exchange

Om Kultur og Samfund

Den gennemgående idé for "Kultur og Samfund" er, at spejderne først får kendskab til lokale forhold og senere de nationale og internationale, samt vores egen spejdermæssige baggrund. Mens de yngste spejdere udforsker verdenen omkring dem, bliver de ældste spejdere motiveret til at forholde sig kritisk til forhold både herhjemme og ude i verden.

Læringsmål

Spejdere, der har fået basismærket

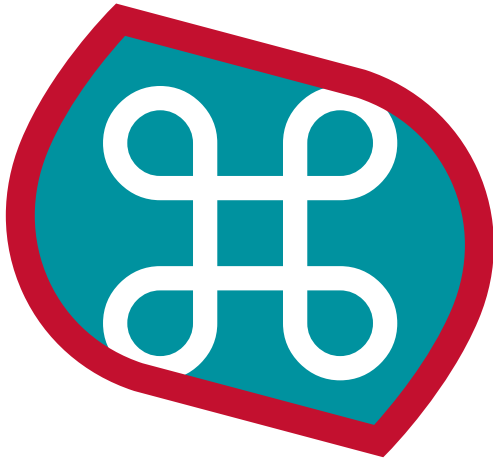
- Har lært sin by at kende – herunder de lokale mindesmærker, kendetegn og seværdigheder.
- Har et grundlæggende kendskab til nøglepunkter i byen, som f.eks. politistationen, brandstationen, bibliotek og skoler.
- Har et grundlæggende kendskab til spejderloven.
- Har kendskab til sagnet om "Sct. Georg og dragen" (den gode gerning) for at vide, hvad der driver os som spejdere.
- Har kendskab til og har deltaget i én eller flere af gruppens traditioner.

Aktivitetsforslag

Aktivitetsbeskrivelserne ligger på dds.dk/aktiviteter

- Turistguide
- Byvandring – se nøglepunkter som f.eks. skolen, biblioteker, brandstationen og politistationen.
- Book en rundvisning på nogle af de vigtigste bygninger.
- Sketches om spejderloven

Læringsmål

Spejdere, der har fået udvidetmærket

- Har arbejdet med en periode fra den danske oldtid, frem til år 1500.
- Har arbejdet med emnet "Spejdere i andre lande".
- Har beskæftiget sig med og har deltaget aktivt i Spejderhjælpen.
- Har kendskab til spejd gennem tiden, herunder DDS' historie.

Aktivitetsforslag

Aktivitetsbeskrivelserne ligger på dds.dk/aktiviteter

- Diskussion om, hvad børnearbejde er
- Lav mad og lær om hvad børn spiser i Angola
- Hvad er børnearbejde og argumenter for din holdning
- Vigtigheden i at afstemme forventninger
- Fladkager fra Island
- Vævning
- Kerne smør
- Primitive redskaber
- Besøg et spejdermuseum

Læringsmål

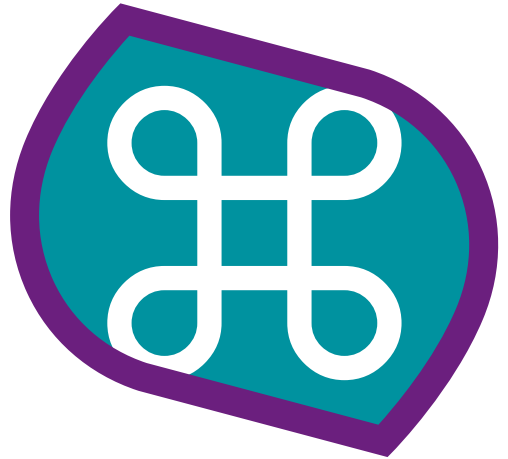
Spejdere, der har fået ekspertmærket

- Har planlagt og gennemført et større velgørende eller samfundsnyttigt projekt.
- Har beskæftiget sig med et eller flere lokalhistoriske emner.
- Har deltaget i et tværkorpsligt eller internationalt spejderarrangement.
- Har tilegnet sig et indgående kendskab til det værdimæssige grundlag for DDS og spejderbevægelsen som helhed.

Aktivitetsforslag

Aktivitetsbeskrivelserne ligger på dds.dk/aktiviteter

- Find aktiviteter som støtter globalt
- Modeller spejderideen
- Spejderidéen - også for dit barn
- En rejse til Spejderidéen
- Vores spejderidé
- Spejderidéen i sin helhed

Leg og drama

Om Leg og drama

Lege, sange og drama er en naturlig del af spejderlivet fx ved lejrålet og til hverdagsmøder. Ved at lege, synge og øve drama fra man er lille, kan spejderen få opbygget et kendskab til kropssprog, overvinde sin frygt for at stå foran et publikum, opnå færdigheder inden for scenekunst og meget mere. Udgangspunktet for de gode lejrål og spejderfester opbygges således gradvist gennem Leg, sang og drama forløbsmærkerne.

Læringsmål

Spejdere, der har fået basismærket

- Har øvet sig i at stå foran et publikum.
- Har øvet sig i at udtrykke sig tydeligt.
- Har en begyndende bevidsthed om kropssprog.
- Kan 2 lejrballssange, evt. med fagter.
- Kan 2 råb fx Tjikkerlicker.
- Har øvet sig i at begynde at sminke andre og sammensætte kostumer.

Aktivitetsforslag

Aktivitetsbeskrivelserne ligger på dds.dk/aktiviteter

- Klæd ud leg med sminke
- Leg med dyrelude
- Optræde for forældre eller ved et lejrball
- Spejderlovsdramatisering Lave egne historier
- Gæt og grimasser
- Lav selv et råb
- Selvopfundne lege
- Boldspil og fangelege
- Navnelege
- Konkurrencer
- Gruppens ceremonier
- Lejrballssange

Læringsmål

Spejdere, der har fået udvidetmærket

- Har lavet simple teaterstykker og arbejdet med kulisser og sminke.
- Har videreformidlet historier, budskaber og moraler.
- Har fundet på og udført lejrballssketches.
- Har kendskab til et grundlæggende udvalg af spil og lege.
- Har lavet grundlæggende planlægning af arrangementer.
- Har deltaget i at lave poster på et løb.

Aktivitetsforslag

Aktivitetsbeskrivelserne ligger på dds.dk/aktiviteter

- Ansigtstegneleg
- Lav en sketch
- Boldspil
- Fortæl godnathistorier for mindre spejdere
- Optræd for gruppen fx ved forældremøde
- Fremstil kostumer til et teaterstykke
- Arrangér en fastelavnsfest for gruppen
- Arrangér et lejrball inkl. underholdning for gruppen

Læringsmål

Spejdere, der har fået ekspermærket

- Har skrevet en drejebog.
- Har arrangeret og afviklet poster på/til et løb.
- Har forfattet egne sange.
- Har arbejdet med lys, lyd og lettere avanceret teknik.
- Har lagt teatersminke til teaterstykker, lejrball eller førstehjælpsposter.
- Har planlagt og gennemført eget teaterstykke.
- Har været lejrballsvært fx på et spejdercenter eller på en divisionsturnering.

Aktivitetsforslag

Aktivitetsbeskrivelserne ligger på dds.dk/aktiviteter

- Sy avancerede kostumer
- Lægge avanceret sminke; filmsminke, sårsminke
- Skrive egen patrulje-/gruppesang
- Afholde en sangleg med mikroer/minier
- Lav en videofilm om gruppen, der kan bruges til at hverve nye medlemmer/præsentere gruppen for omverdenen
- Lave en avanceret filmaften fx i en skov
- Inviter resten af divisionen til en festaften og opfør et teaterstykke for dem
- Lav et komplet løb til fx en turnering, inkl. alle poster, hjælpere, materialer mv.

Om Natur

Naturen er en grundlæggende del af spejderlivet. For at få så stor glæde af naturen som muligt, bør der afsættes god tid af til at være i naturen og til at lære om den. Spejderen skal have opbygget sit kendskab til naturen ved at følge de skiftende årstider og naturens muligheder. De får også opbygget kendskab til plante- og dyrelivet i de forskellige årstider.

Læringsmål

Spejdere, der har fået basismærket

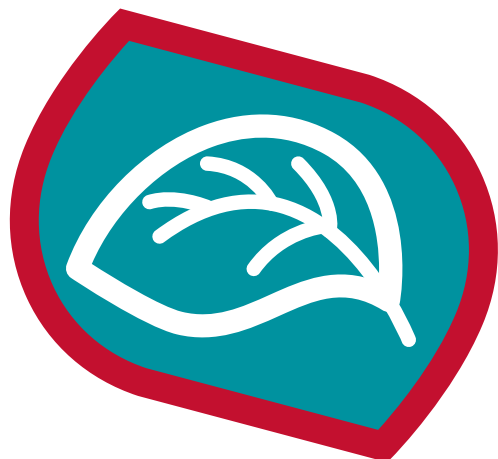
- Har god adfærd i naturen.
- Har kendskab til årets gang.
- Kan identificere dyre - og plantearter.
- Har haft lokale naturoplevelser.

Aktivitetsforslag

Aktivitetsbeskrivelserne ligger på dds.dk/aktiviteter

- God adfærd i naturen
- Naturkimsleg
- Indret hytten med en årstid i hvert hjørne
- Tur i naturen
- Spejdernes eget træ
- Hvilket træ er det nu...
- Naturvendespil
- Naturdomino
- Kreative aktiviteter med naturens materialer
- Pileblyant
- Fiksering af edderkoppespind
- Nedbrydning af affald

Læringsmål

Spejdere, der har fået udvidetmærket

- Har undersøgt og beskrevet den lokale natur.
- Har haft besøg af naturvejleder eller Ildflue.
- Har anvendt naturmaterialer i praksis.
- Har kendskab til planter livscyklus – fra frø til frugt.

Aktivitetsforslag

Aktivitetsbeskrivelserne ligger på dds.dk/aktiviteter

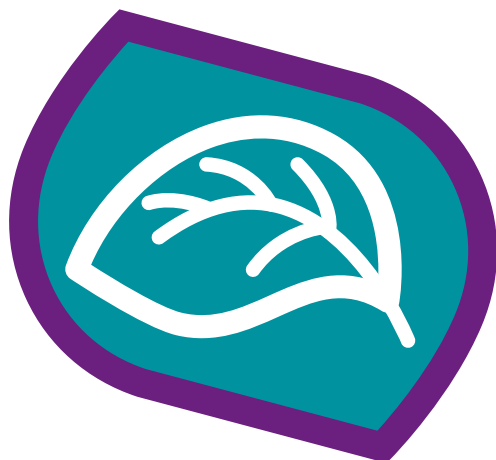
- Naturen i mit lokalområde
- Spejdernes eget træ
- Træskive som kalender
- Den unaturlige sti
- Spring
- Gæt en lort
- Fra frø til plante
- Fra plante til muld
- Fluerne har beskidte fødder

Læringsmål

Spejdere, der har fået ekspertmærket

- Har viden om samspillet mellem natur og klima.
- Har viden om forskellige naturtyper.
- Har viden om naturformidling.
- Har forståelse for dyrs adfærd.

Aktivitetsforslag

Aktivitetsbeskrivelserne ligger på dds.dk/aktiviteter

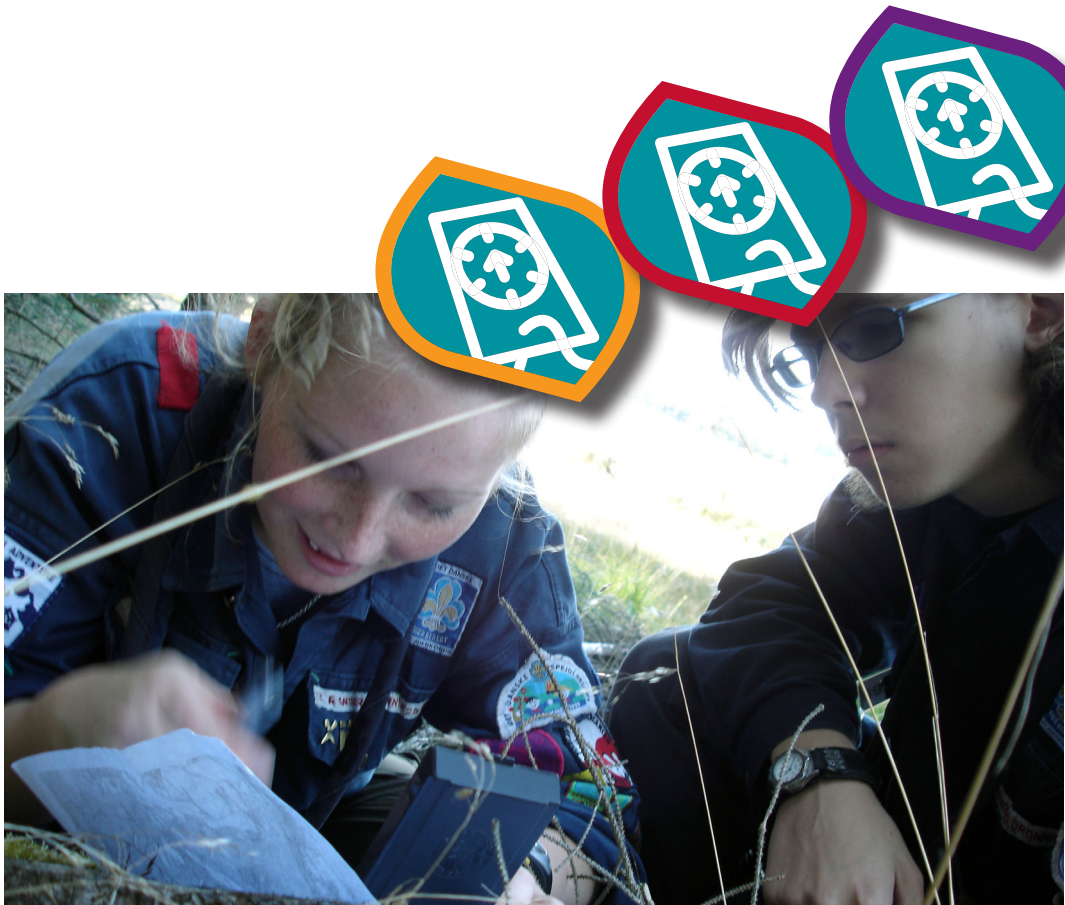
- Patruljens eget økosystem
- Planters vækstbetingelser
- Besøg og genkend 2 forskellige naturtyper
- Lav et herbarium
- Naturformidling
- De gode naturhistorier
- Dyreskjul
- Spis naturen

Orientering

Om Orientering

Friluftsliv, kort og kompas hører sammen, og brug af kort og kompas er derfor en gammel tradition i spejderbevægelsen. Årsagen hertil er klar: dels lærer spejderne at finde vej med tryghed på cykelture, vandreture og spejderløb, dels er orienteringsløb sundt, sejt og sjovt i sig selv, og endelig giver udendørs arbejde med kort og kompas motion til både hjerte,

Læringsmål

Spejdere, der har fået basismærket

- Har kendskab til kort og de vigtigste kortsignaturer som et formindsket billede af virkeligheden.
- Kender verdenshjørner og kan bruge et kompas til at finde verdenshjørner.
- Kan afstandsbedømme ved hjælp af skridttælling.
- Kan gennemføre let orientering, dvs. finde vej i praksis langs veje og stier efter bykort, 4 cm kort og o-løbskort.
- Kan tegne kort af lokalet eller spejdergrunden, tegne kort ruteskitse.

Aktivitetsforslag

Aktivitetsbeskrivelserne ligger på dds.dk/aktiviteter

- Kortkigger 1
- Kortkigger 2
- Orienteringsløb på grunden
- Fiktivt orienteringsløb
- Tegn min hund
- Simon siger
- Kameler i sandstorm
- Fremstilling af skattekort
- Deltage i et træningsløb for begyndere hos den lokale orienteringsklub

Læringsmål

Spejderen, der har fået udvidet mærket

- Kan bruge kort i praksis herunder målestok, højdekurver, specielle signaturer, medianer, misvisning og vejvalg.
- Kan bruge kompasshusets gradinddeling til at udtage kurser på kortet og til pejling.
- Kan bruge personlige mål til afstandsbedømmelse og vurdere afstande i terrænet over længere afstande.
- Kan gennemføre mellemsvær orientering, dvs. finde vej i praksis i let terræn ved hjælp grøfter, højdekurver og kortere kompasgang i ukendt terræn efter 4 cm kort og o-løbskort. Hike langs veje og stier efter 2 cm kort.
- Kan tegne længere ruteskitser.

Aktivitetsforslag

Aktivitetsbeskrivelserne ligger på dds.dk/aktiviteter

- Kortkigger 2
- Orientering
- Intro til kortlæsning
- Kompasgang
- Juniorkompasgang
- Morfars 100 idéer
- Primitivt vandkompas
- SMS o-løb
- Følg John
- Hvor er X1, Hvor er X2
- Kompasrosen 1 og 2
- 3d kort (terrænbord)
- Deltage i let og mellemsvært træningsløb hos den lokale orienteringsklub

Læringsmål

Spejdere, der har fået ekspertmærket

- Kan bruge kort, målestok og alle signaturer med stor rutine.
- Kan bruge kompas med stor rutine i udtagning af kurser på kort, indlægning af kurser på kort og direkte kompasgang.
- Kan fortage afstandsbedømmelse ved hjælp af personlige mål og kendskab til løbe- og ganghastigheder i forskelligt terræn, samt med og uden oppakning.
- Kan orientere sig under vanskelige forhold i lang tid (efter et 2 cm kort på 20-30 km hike eller et stort spejderløb langs veje og stier i Danmark, eller på en heldags fjeldvandring, eller i uvej-somt terræn).
- Kan gennemføre svære orienteringsløb.

Aktivitetsforslag

Aktivitetsbeskrivelserne ligger på dds.dk/aktiviteter

- Orientering
- Genvejen
- Morfars 100 idéer
- Raketorientering
- Terrænbord
- Refleksløb
- Nivelleringsinstrument
- Deltage i mellemsvært og svært træningsløb hos den lokale orienteringsklub

Pioner

Om Pioner

Pioner, fællesbetegnelsen for lejrarbejder og storpioner, er en gammel tradition i dansk spejderarbejde, hvor vi er så heldige, at der ikke er mangel på plantagetræ. Arbejdet med rafter og tovværk træner spejdernes motorik og samarbejdsevne, giver glæde og stolthed ved selvudført godt håndværk med simple midler og giver et bekvemt lejrLiv på ture og lejre.

Læringsmål

Spejdere, der her fået basismærket

- Kan binde de mest brugte besnøringer i lejrarbejdet.
- Kan binde de 6-8 mest brugte knob og demonstrere disses anvendelse i praksis.
- Kan bygge lejrudstyr på en weekendtur og har været med til at bygge større lejrarbejder på en længere tur.
- Har været med til at bygge et simpelt pionerarbejde med store rafter.
- Kan behandle og vedligeholde økse, sav og tovværk korrekt og vide hvorfor.
- Kender sikkerhedsregler og løfteteknik ved arbejde med redskaber, tov og rafter.

Aktivitetsforslag

Aktivitetsbeskrivelserne ligger på dds.dk/aktiviteter

- Lejrpladsen
- Rafter og tov
- Stridsvogn
- Tovværk og rebslagning
- Tag et reb og lad det vandre
- Knobtræning

Læringsmål

Spejdere, som har taget udvidetmærket

- Kan med rutine binde de mest brugte besnøringer til større pionerarbejder.
- Kan med rutine lave taklinger og splejsninger og bruge dem i praksis.
- Kan planlægge en lejrplads og sammen med jævnaldrende bygge større lejrarbejder af høj kvalitet.
- Kan sammen med jævnaldrende lave simple pionerarbejde med store rafter, ankre og taljer.
- Kender sikkerhedsreglerne ved storpioner.
- Kender til tovværkstyper og dets egenskaber.
- Kan behandle og vedligeholde pionerværktøj korrekt.
- Kender til kulsarbejde og kulsøværktøj.

Aktivitetsforslag

Aktivitetsbeskrivelserne ligger på dds.dk/aktiviteter

- Pioner
- Tidshuller
- Pioneraktiviteter
- Lejrplads og lejrliv
- Tovværk, knob og pionerarbejde
- Stridsvogn
- Tovværk og rebslagning
- Knobtræning
- Tømmerflåde

Læringsmål

Spejdere, som har taget ekspertmærket:

- Kan lave og reparere tovværk og lave tovværksfigurer af eget tovværk.
- Har indgående kendskab til sikkerhedsregler herunder tovværks brudstyrke.
- Kan sammen med jævnaldrende lave krævende storpioner i højden og bruge taljer og ankre med rutine.
- Kan arbejde med stålwire og lave wiresplejsning i tynd wire.
- Har lavet en enkel kulsøkonstruktion.

Aktivitetsforslag

Aktivitetsbeskrivelserne ligger på dds.dk/aktiviteter

- Pioneraktiviteter
- Markedspladsen
- Lejrplads og lejrliv
- Tovværk, knob og pionerarbejde
- Tovværk og rebslagning
- Tømmerflåde
- Pionerleksikon
- Pionerkravl mellem A-buk og trefod
- Kulsøskammel
- Model af lejrplads
- Knobtavle

Sø og strand

Om Sø og strand

Danmark har over 7.500 km kystlinje og over 120.000 søer og vandhuller. Derfor er det vigtigt at spejderne får indsigt i flora, fauna, geologi samt færden ved sø og strand. Gennem forløbet får spejderen opbygget et naturligt forhold til hvordan man omgås sø og strand. De lærer om plante- og fuglelivet nær de danske søer og strande. Senere i forløbet lægges der større vægt på hvordan man sejler og orienterer sig til søs.

Læringsmål

Spejdere, der har fået basismærket:

- Har lært badereglerne.
- Har kendskab til strandens fugle- og dyreliv.
- Har lært at færdes sikkert ved sø og strand.
- Prøvet at bruge vandområderne til aktivitet f.eks. skøjter og badning.

Aktivitetsforslag

Aktivitetsbeskrivelserne ligger på dds.dk/aktiviteter

- Badetur på stranden
- Lær om strandens fugle- og dyreliv
- Book en ildflue
- Tur i svømmehal
- Fisketur
- Vinterbesøg ved/på sø
- Stå på skøjter, hvis isen er sikker
- Besøg et museum

Læringsmål

Spejdere, der har fået udvidetmærket:

- Har kendskab til strandens sten.
- Har kendskab til plante-og dyreliv i en sø.
- Har prøvet sejllads på åbent vand.
- Har fremstillet og brugt et fangstredskab til fiskeri.

Aktivitetsforslag

Aktivitetsbeskrivelserne ligger på dds.dk/aktiviteter

- Tur til en sø for at finde plante-og dyreliv
- Besøg af den lokale stenklub se dagu.dk
- Tur til en klint, mose, sø
- Hike langs stranden
- Sejllads
- Besøg en søspejdergruppe
- Besøg et museum

Forudsætninger

Spejderen skal kunne svømme 200 meter.

Læringsmål

Spejdere, der har fået ekspertmærket:

- Har kendskab til Søsportens 10 bud samt DDS' sikkerhedsbestemmelser for sejllads.
- Har selv planlagt og gennemført aktiviteter på sø, i å og ved strand.
- Har kendskab til mikroskopisk plante- og dyreliv i søer og moser.
- Har bygget og sejlet en tømmerflåde og/eller en sivbåd.

Aktivitetsforslag

Aktivitetsbeskrivelserne ligger på dds.dk/aktiviteter

- Orientering på søkort
- Førstehjælp til søs
- Forskelligt slags fiskeri
- Sejllads i kano/kajak
- Ekspedition til flere forskellige søer
- Byg et fartøj

Om Udeliv

Udeliv er en naturlig del af det at være spejder. For at få så meget som muligt ud af sit udeliv som spejder, er det først og fremmest vigtigt, at der afsættes god tid til bare at være ude. Derfor er det yderst relevant at vælge netop dette forløb. Der gives en basisviden om hvorledes man klarer sig udendørs på alle årstider. Hvordan man tænder bål, laver mad og overnatter i det fri.

Læringsmål

Spejdere, der har fået basismærker:

- Har kendskab til god beklædning udendørs alt efter årstiden.
- Har kendskab til pakning af rygsæk.
- Har kendskab til forskellige båltyper.
- Har tilberedt mad over eget bål.
- Har været på ture på forskellige tider af året.

Aktivitetsforslag

Aktivitetsbeskrivelserne ligger på dds.dk/aktiviteter

- Pakning af rygsæk
- Ture sommer, efterår, vinter og forår
- Lave bålmed til sin egen patrulje
- Passe og vedligeholde et bål
- Båltænding uden brug af tændblokke og tændvæske
- Tur med overnatning i telt eller shelter

Læringsmål

Spejdere der har fået udvidetmærket:

- Har vist sig i stand til at pakke en rygsæk.
- Kan klæde sig korrekt på alt efter årstiden.
- Har vist sig i stand til at tænde bål.
- Har lavet bålmad gerne primitiv mad af overvejende naturens egne produkter.
- Har kendskab til forskellige træarters brændeværdi.
- Har overnattet i bivuak eller shelter.

Aktivitetforslag

Aktivitetsbeskrivelserne ligger på dds.dk/aktiviteter

- Bivuaktur med patruljen
- Efterårstur med indsamling af bær og svampe og efterfølgende madlavning
- Test af forskellige træarters brandværdi
- Bruge forskellige båltyper til forskellige formål
- Båltænding i al slags vejr
- Tilberede mad på Trangia

Læringsmål

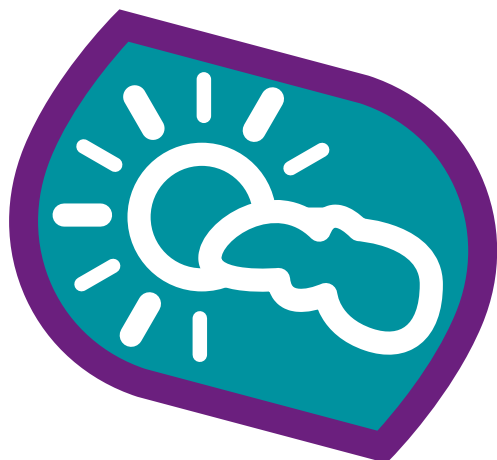
Spejdere, der har fået ekspertmærket:

- Kan planlægge og gennemføre en friluftstur for egen patrulje og evt. andre med indhold fra Udeliv Basis og Udvidet.
- Har overnattet ude under barske forhold f.eks. vintervejr.
- Kan lave et varmt måltid, udelukkende med ingredienser og materialer fra naturen.
- Har deltaget i et adventureløb der ikke er arrangeret af gruppen eller divisionen.
- Har lavet Adventure Spejd for andre spejdere.

Aktivitetsforslag

Aktivitetsbeskrivelserne ligger på dds.dk/aktiviteter

- Planlægge og gennemføre en tur med overnatning udendørs
- Klatring, brævandring og vinterfjeldture
- Vinterfjeldtur på ski med overnatning i telt eller snehule
- Kanotur
- Tænde bål med stål og flint eller ildbor
- Finde spiselige planter, bær og svampe
- Tilberede mad med alternative tilberedningsmetoder

Kilometermærker

Kilometermærkerne gives til spejdere, der har gået en given distance inden for en bestemt tid.

Nogle kilometermærker kan tages på en dag, andre kan tages på tur med eller uden overnatning, og nogle kan kun tages på tur med overnatning. Der er kilometermærker fra 5 til 100 kilometer.

Desuden er der to særlige kilometermærker, der gives, når en spejder har bevæget sig 1000 eller 2000 kilometer i spejdersammenhæng inden for et år. Det inkluderer både cykelturen til spejdermødet, rulleskøjteturen og hejken på sommerlejren.

Mærkebeskrivelser

Der er præcise anvisninger af distancer, tidsfrister og overnatningsregler for de forskellige kilometermærker.

Mærkebeskrivelserne ligger i DDS' aktivitetsdatabase. Se dds.dk/aktivitet vælg "Mærker"

Søspejdermærker

Der findes særlige mærker for søspejdere. Til de yngste søspejdere er der et småbådsmærke. Det er et mærke, som viser, at spejderen har kendskab til under opsyn, at sejle en enmandsjolle, for eksempel optimistjollen.

Til de ældre spejdere spejder findes der tre søspejdermærker: Basis, Udvidet og Ekspert. Der skal gennemføres et forløb for hvert mærke.

Sømilemærker

Der er tre sømilemærker: 20 sømil, 50 sømil og 100 sømil.

20 Sømil

50 Sømil

100 Sømil

Søspejder

Basis

Udvidet

Ekspert

Småbåde

Alle mærkebeskrivelser ligger i aktivitetsdatabasen.

Færdighedsmærker

Færdighedsmærkerne minder om det, der tidligere hed duelighedstegn og sikkerhedsmærker, og er beviser på at spejderne har tilegnet sig konkrete færdigheder.

Der findes 10 færdighedsmærker, som du kan se her på siden.

Alderskrav

Der er ikke faste aldersinddelinger i færdighedsmærkerne, men de enkelte mærker retter sig mod forskellige målgrupper. Klar dig selv er eksempelvis et af de første færdighedsmærker, man tager, mens der går nogle år, før man giver sig i kast med øksemærket.

Mærkebeskrivelser

Der er præcise beskrivelser af, hvad en spejder skal kunne for at tage et bestemt færdighedsmærke.

Mærkebeskrivelserne ligger i DDS' aktivitetsdatabase.

Se spejder.dk/aktivitet vælg "Mærker"

Kniv

Førstehjælp

Økse

Telt

Førstehjælp

Pioner

Sav

Klar dig selv

Bål

SØ-aktiviteter
(for ikke-søspejdere)

På uniformen

Alle mærkerne i denne folder tages i forbindelse med aktiviteter. De skal derfor sidde på højre overarm. Andre mærker skal sidde andre steder på uniformen. Se uniformsvejledningen: dds.dk/uniform.

Forløb består af en række aktiviteter inden for det samme emne.

Der er 11 emner og inden for hvert emne er der forløb på tre niveauer: Basis, Udvidet og Ekspert.

I dette hæfte kan du læse de krav I skal opfylde for at tage de enkelte mærker, og der er forslag til aktiviteter i kan gennemføre.

Alle de foreslåede aktiviteter er beskrevet på dds.dk/aktivitet.

